

АЛЕКСИТИМИЯ, ЧУВСТВИТЕЛНОСТ КЪМ ТРЕВОЖНОСТ И МЕНТАЛИЗАЦИЯ ПРИ ЛИЦА, ДИАГНОСТИЦИРАНИ С ДИАБЕТ ТИП I ИЛИ ТИП II

Мая ИГНАТОВА, Светослав САВОВ

*Нов български университет
департамент „Когнитивна наука и психология“*

БЪЛГАРИЯ, София 1618, бул. Монтевидео № 21

ignatovamaya@gmail.com; ssavov@nbu.bg

Резюме. Дефицитите в емоционалната преработка представляват особен интерес за изследване, тъй като имат значим ефект върху регулацията и качеството на цялостното психично функциониране на индивидите. Те биха могли да доведат до негативни последици както за протичането, така и за лечението на различни психосоматични заболявания, сред които и диабет. Това хронично заболяване е със силно прогресиращо разпространение по целия свят, водещо до нарушено качество на живот на пациентите. Изследването и познаването на нивата на алекситимия, чувствителност към тревожност и ментализация при индивиди, страдащи от диабет би дало предимство, като информира различни индивидуализирани подходи в клиничната практика. Основна цел на настоящето изследване бе да се оценят нивата на алекситимия, чувствителност към тревожност и ментализация при индивиди, страдащи от диабет, и да се провери дали има и какви са връзките между тези конструкти. За целта бяха изследвани лица, диагностицирани с диабет тип I или тип II и здрави лица, чрез използването на самооценъчните въпросници Скала за алекситимия Торонто (TAS – 20: Toronto Alexithymia Scale - 20), Индекс за чувствителност към тревожност (Anxiety Sensitivity Index) и Скала за ментализирана афективност (MAS). Потвърдиха се очакваните резултати изследваните лица с диабет да демонстрират по-високи нива на алекситимия и чувствителност към тревожност и по-ниски нива на ментализирана афективност в сравнение с лицата от контролната група. Не бе открита връзка между алекситимия и чувствителност към тревожност, както и между ментализирана афективност и чувствителност към тревожност в двете изследвани групи. Частично се потвърди очакването за връзка между по-високите нива на алекситимия и по-ниските нива на ментализирана афективност.

Ключови думи: диабет; алекситимия; ментализация; чувствителност към тревожност; афективна регулация; психосоматика.

Благодарности

Авторите изказват своята специална благодарност за подкрепата и съдействието на:

проф. Анна-Мария Борисова – УСБАЛ „Софиямед“

проф. Цветалина Танкова – УСБАЛЕ „Акад. Иван Пенчев“

д-р Димитър Игнатов

Наталия Петкова – Радойчева

Български институт по зависимости

Статията да се цитира по следния начин:

Игнатова, М., Савов, С. (2021). Алекситимия, чувствителност към тревожност и ментализация при лица, диагностицирани с диабет тип I или тип II. *Психологични изследвания*, том 24, кн. 1, 2021, 84-111. ISSN 1311-4700 (Print); ISSN 2367-9174 (Online).

© М. Игнатова, С. Савов, 2021

Приноси на авторите в статията:

Мая Игнатова – Резюме, Въведение Теоретични предпоставки, Методология, Резултати и обсъждане, Обработка на данните и графичното им представяне, Изводи и заключение, Използвана литература.

Светослав Савов – Теоретични предпоставки, Методология, Резултати и обсъждане.

Статията е постъпила през февруари 2021

Приета за публикуване през май 2021

Публикувана през юни 2021

Авторите са прочели и одобрили окончателния вариант на ръкописа.